

Q. HORATII FLACCI

Satirae I.9*

Препев од латински:
Елена Весова Колоска

Врвев по улица Света со навика каква што имам:
мислам на незнатни нешта, целиот занесен од нив;
тогаш ми притрча еден што на име само го знаев
рака ми зграпчи велејќи: - “Како е, најмил од сите?”
- “Засега добро е”, реков, “посакувам ти да си исто.”
Продолжи пак да ме следи. Се свртев: - “Ти треба ли нешто?”
- “Знаеш ли, човек сум учен”, ми одврати, јас пак му реков:
- “Тоа плус ти е голем;” и кутар јас да г’ одбегнам пробав
час брзо одам, час кроце, испотени глава и пети,
неважно нешто му шептам на увце на моето ропче.
Среќен си Болане, зошто ко тебе и јас не бев будал
за себе тивко си велам, дрдорково напразно меле,
градот и улици фали. Не му одговорав ништо.
- “Подолго”, рече, “те гледам, очајно сакаш да бегаш,
нема каде да одиш, јас до тебе сал ќе се држам,
патот твој ќе го следам.” - “Јас да те шетам нејќам,
впрочем и сакам да видам, некој што не ти е познат,
отаде Тибар крај паркот на Кајсара лежи тој болен.”
- “Работа немам, а не сум ни мрзлив; ќе дојдам со тебе.”
Соборив уши тогаш, ко зловолно магаре кога
Тешкиот товар на плеќи го носи, а оној пак почна:
- “Ако се познавам добро од Виска не полош другар,
па и од Вариј ќе бидам; зар повеќе од мене некој
побрзо пишува стихој, а исто и понежно игра?
Дури и Хермоген завист ќе има штом запеам песна.”
Време му беше за прекин: - “А немаш ли роднини, мајка,
потребен ним да им бидеш?” - “Никој на светов јас немам,
сите ги положив в земи”. - “О, среќен! Јас останав сега.
Земај ме! Имено мене тажната судба ми следи,
в света урна ми виде сабинската баба ко дете:
не ќе го погуби него, ни отров, ни душманска сабја,
кашлица, скриена болест ниту пак подагра стара,
некогаш дрдорко некој, ќе му го донесе крајот;
затоа ако е мудар, на старост од брблив да бега!”
Четврт од денот мина и еве го храмот на Веста,
обврска имал во судот, случајно тој да се јави,

морало така да биде, во спротивно спорот го губел.

- “Ако ме сакаш”, ми рече, “ти накратко дојди со мене.”

- “Мртов да сум ако можам да помогнам, право јас не знам, како што знаеш и брзам.” - “Се двоумам што да правам, тебе ил’ спорот да пуштам?” - “Аман, пријателче, мене!”

- “Тебе не”, рече и тргна пред мене, јас пак го следам, тешко се бориш со силен. - “Со Мајкена како стоиш?”, одново праша. - “Од малкуте луѓе за добар ме мисли.”

- “Светлата ѕвезда те следи. А доколку сакаш крај себе помошник голем да имаш, за улога достоин втора, ајде воведи ме таму, па нека не постојам веќе секој ли не го бутнеш.” - “Не живееме таму, така како што мислиш, тоа е дом од сите почист од каде и да е, без никаква трага од злоба; никој не ми пречи таму, дал’ побогат, поучен тој е редот свој секој го знае.” - “Арно: но, едвај за верба.”

- “Сосем е така.” - “Желба поголема сега во мене разгоре, поблизу нему да му се доближам уште.”

- “Доколку сакаш може да успее твојата доблест, тој да се победи може; на почеток само е тешко.”

- “Нема да штедам ништо, со дарој ќе подмитам слути, па ако ме одбие денес, јас нема да отстапам туку згодниот миг ќе го демнам, на улица ќе му се стрчам, животот ништо на смртни не им дава без голем напор.”

Тој дур’ брбореше така ни налета Фуск Аристиј човек мил многу на мене, а добро што овој го знае. Запревме. - “Како сте, каде?” Не праша и одговор даде. Почнав да тегнам со рака, му стискам и тромава дланка, мигам и вртам со очи за спас да ми даде, но слабо сфаќа тој, само се смее и мене жолчка ми пукна:

- “Сигурно насамо нешто сакаше ти да ми кажеш, еднаш нели ми рече?” - “Јас добро го паметам тоа, сабота, триесетти ден е, па поарен ден ќе чекам, не сакаш имено да се ругаш с’ обрежани Јудеи?”

- “Страв од религија немам”, му реков, тој пак ми врати:

- “Послаб од тебе сум в духот и еден од многуте такви, затоа прости, но другпат ќе искажам својата дума.”

Црно ми изгреа сонце! Ми избега дрзникот беден, под нож остар ме фрли. Кога одненадеж пред нас еве противникот негов, се испречи силно врескајќи:

- “Каде си, најглуп од сите? Треба ли сведок да бидеш?”

Начулив увце. Во судот го влече, од обете страни настана џагор и метеж. Аполон така ме спаси.

* Преведено според: DES Q. HORATIUS FLACCUS, *Satiren und Episteln*, Druck und verlag von B. G. Teubner, Leipzig und Berlin, 1904